

Megelőzhető a szőlőlisztharmat

A lisztharmat (*Uncinula necator*) gyors terjedését a hosszantartó meleg, mérsékelten párás, száraz időjárás segíti. Az elmúlt évek csapadékhiányos, meleg időjárása, a környékünkön uralkodó mikroklíma igen kedvező feltételeket nyújtott a lisztharmatgomba számára.

Tavaly, de az azt megelőző időkben is, ahol nem elég gondosan védték a növényt, a betegség 10—30 százalékos, sőt ennél nagyobb termés kiesést is okozott.

Gazdaságunkban a lisztharmat már több éve nem okoz gazdasági veszteséget.

A zöld részek megjelenésekor

Helyi adottságaink miatt a lisztharmat a szőlőink legveszedelmesebb gombabetegsége. Minden permetezésnél, lomb- és termésvédelemkor egyaránt kerül a permetlébe e kórokozó ellen is készítmény.

Védekezésünk alap gondolata a megelőzés ugyanez érvényes más kórokozókra és kártevőkre is).

A lisztharmatfertőzés elsődleges forrása a rügyekben áttelelő hifa. Rügyfakadás után a zöld növényi részek felszínén már megtalálható és a kór-folyamatot elindítja. Csak a zöld részek megjelenésekor kezdjük el a védekezést.

A rügyfakadás előtti lemosó permetezést nem tartjuk szükségesnek ellene. Ebben az időben ugyanis a gombaölő szer nem öli meg a zárt szőlőrügy belsejében a kórokozó áttelelő képletét.

Virágzásig általában két alkalommal

Ha a bogyókon jól látható a lisztharmat, igen nehéz visszaszorítani a kórokozót.

permetezünk a felületen védő (kontakt), dinokap (Karathane) vagy kén (Thiovit) hatóanyagú gombaölő szerekkel, amelyek a levélatkákat is gyérítik.

Ha az előző év őszi időjárása száraz és meleg volt, s ezt enyhe tél követte háromszor juttatjuk ki a lisztharmatölő készítményeket fogékony fajtákra (például Rizlingszilváni, az Irsai Olivér tőkékre).

Megfigyelésünk szerint már a fürtvirágzat megnyúlásának kezdeti időszakában eredményesen használhatók a felszívódó készítmények (a Tilt 250 EC, a Rubigan 12 EC, a Systhane 12 EC).

A tavalyi súlyos lisztharmatfertőzés ott alakult ki elsősorban, ahol a virágzás kezdetéig nem permeteztek kontakt lisztharmatölő szerekkel.

A virágzás időszakától már az említett felszívódó (szisztematikus) hatású védő anyaggal (propiconazol, fenarimol, miklobutalin) dolgozunk.

Háromszor a legjobb

Ahhoz, hogy a felszívódó szer biológiai hatékonyságát teljesen kifejtsen tapasztalataink szerint egymást követően — háromszor szükséges vele permetezni. Ezzel elértük, hogy a legkritikusabb időszakban sem károsított a lisztharmat.

A szőlő fürtje az elvirágzás után a legérzékenyebb a lisztharmatra. Ekkor 12—21 naponként védekeztünk. A fordulók közötti időt a kórokozó szaporítását befolyásoló meteorológiai viszonyok határozzák meg. Szigorúan figyelembe vesszük a növény fejlődési állapotát is.

A lisztharmat első tüneteit a tőke belsejében, árnyékoltabb zöld részein, főleg a fürtökön kell keresni. Amikor a gomba tünetei szabad szemmel láthatók, a felszívódó szerek többségének hatékonysága már nagymértékben csökkent.

A betegséget a Karathane FN—57-tel vagy LC-vel lehet megállítani, ha 3—6 naponként kezeljük a fertőzött növényt.

Helytelen az a nézet, hogy a lisztharmat gomba elleni védekezését akkor kell kezdeni, amikor már a tünetei észlelhetők. Akik tavaly a tünetek észleléskor kezdték el a védekezést, azoknak a kórokozó sok kárt okozott.

A többéves gyakorlat most is igazolta, hogy a drága és nagy hatékonyságú felszívódó készítmények akkor eredményesek, ha a fertőzéskor a hatóanyag már a szőlő zöld részében van.

A lisztharmat elleni felszívódó készítményhez minden alkalommal még

kontakt hatású nedvesíthető kén is adagolunk. Ennek az a jelentősége, hogy ne alakuljon ki a felszívódó védőanyagokkal szemben rezisztens gombatorzs, valamint ezzel a korszerű növényvédő szerek védőképessége is növelhető.

Réz és zöldmunkák

Növényvédelmi rendszerünkben fontos szerepe van a réz hatóanyagoknak is. Igaz, hogy nem közvetlenül pusztítja a lisztharmat gombát, mégis hatásos azáltal, hogy a szőlő külső szöveteit vastagítja, így a gomba szaporító képlete nehezebben telepszik meg. Fürtzáródás után a szőlőinkre permetezett védőanyagok között a réz állandóan megtalálható.

A szőlő növényvédelmére üzemi körülmények között két éve vizsgáljuk a Budapesti Vegyiművek új készítményeit. Az egyik a Kusor 450 FW, ebben a fenarimol mellé réz hatóanyagot is tettek. A másik Tridál sul, amelyben nuarimol hatóanyag és kén is van. Mindkét növényvédő szer kiválóan szerepelt lisztharmat ellen. A kombinált szerek folyékony halmazállapotúak, és tankkeverékként is alkalmazhatók.

A kémiai védekezéseken kívül fontosnak tartjuk a tőkék metszését és a nyári zöldmunkákat is. A növényvédő szerek hatékonysága a termés védelme nagymértékben növelhető, ha a fürt zónából a leveleket és a felesleges hajtásokat megritkítjuk, illetve eltávolítjuk. A ritka, szellős lombzatú szőlőtőkéken a kórokozók kevésbé telepednek meg.

A szüret előtt harminc nappal kén-tartalmú lisztharmatölő készítményt ne használjunk, mert a leszüretelt termésből nyert must, majd a bor záptojás szagú lesz tőle.

A lisztharmat ősszel is fertőzhet, ha az idő száraz és meleg. Ekkor olyan szerrel permetezzünk, amelynek a szüret megkezdéséig letelik az élelmezés-egészségügyi várakozási ideje (például Tilt 250 EC, 14 nap).

A fiatal ültetvények törzsének és karjának kialakítása során augusztusban és szeptemberben is permetezzünk lisztharmat ellen. Ez azért szükséges, mert a kórokozó a beérés előtt álló törzsön és karon megtelepszik. A károsított részek beérése lelassul, ezáltal megnő a hideggel szembeni érzékenysége is.